

Ο γόος της γης και οι οιμωγές των ανθρώπων

Της
ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΙΡΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ, Άδειος Τόπος, εκδόσεις Πατάκη, σελ. 158

Ενα συναρπαστικό μυθιστόρημα, με έντονο ρυθμό και ακραία αφήγηση που κρατά τον αναγνώστη σε εγρήγορη για μια πορεία προδιαγεγραμμένη και ατελέσφορη σε τόπους εχθρικούς και φιλόξετους. Για μια ζωή που μοιάζει να εκκινεί από το τίποτα για να επιστρέψει στο πουθενά. Σαν φίδι που δαγκώνει την ουρά του. Για ανθρώπους ειτερόνομους, απόκληρους και στερημένους από το δίκαιο του αίματος και το δίκαιο του εδάφους που ζουν με την στάμπα της ξενότητας στο μέτωπο και την απελπισία στην καρδιά.

Ο νεαρός ήρωας, αλβανικής καταγωγής, απολύεται από την φυλακή της Νέας Αλικαρνασσού μετά από δύο χρόνια εγκλεισμού για την κλοπή μιας μηχανής. Άξενος, έρημος και ανέσιος επιβιβάζεται σ' ένα λεωφορείο και τραβάει για τα χωριά της ενδοχώρας να δουλέψει. Ένα πρώην τρομαγμένο παιδί που ξαφνικά έγινε άντρας με δυνατά μπράτσα, παράξενα τατουάζ και σκοτεινό βλέμμα. Αποφρασισμένος από την φυγή και την εγκατάλειψη της μάνας, τραυματισμένος από την απόμακρη σκληρή στάση του πατέρα που εμπορεύεται κλεμμένα ανταλλακτικά και γυρνάει όλα τα χωριά της νήσου με το αγροτικό και τον γιο του στην καρότσα. Ένα αγριεμένο πλάσμα αποσυνάγωγο και απόμακρο χωρίς σπίτι, οικογένεια, φίλους και συντρόφους που θέλει μόνο να κουνιάσει σ' ένα λαγούμι και να καθεί σ' έναν παρήγορο ληθαργικό ύπνο-θάνατο. Ένα αγρίμι πιασμένο στο δόκανο της απόγνωσης, στοιχειωμένο από τους χθόνιους ψιθύρους μιας στείρας γης σε κατάσταση αφασίας που δεν μπορεί να ονειρευτεί το μέλλον και ανασαίνει βαριά. Ένας παράξενος μοναχικός τύπος, αμίλητος και δυσερμίνευτος που δουλεύει την πέτρα χωρίς αναπαυό κνηγήμενος από σκληρές και βίαιες νύχτες. Στερημένος το καταφύγιο της μητρικής αγκαλιάς και το στήριγμα της πατρικής αποδοχής. Αποκομμένος από τον ίδιο του τον εαυτό ακόμα και την κορυφαία στιγμή του δράματος που θα εξελιχθεί σε σφαγείο με δική του υπαιτιότητα. Στιγματισμένος από ένα συμβάν αποτρόπαιο που τον ντροπιάζει και τον εξευτελίζει. Χαμένος και αποπροσανατολισμένος στα βαλτώδη αφιλόξενα τοπία του νου και της ψυχής του θα καταφύγει σε έναν άγριο προσωπικό κώδικα τιμής, ανυπακοής και αντίστασης.

Ο συγγραφέας με γλώσσα εικονοποιητική, πειστική και ευθύβολη σκιαγραφεί κάποιον χωρίς όνομα και ρίζα που δεν κατόρθωσε στη σύγχρονη βαθύσκοπη ζωή του να δώσει διέξοδο στις παιδικές του αγωνίες, έκφραση και σχήμα στα ενήλικα όνειρά του. Κάποιον που ισορροπεί στην μεθόριο ενός «άδειου τόπου», στο μεταίχμιο της πατρίδας, της ιθαγένειας, της κοινότητας. Κάποιον που βαδίζει στα τυφλά, μετέωρος ανάμεσα στο καλό και στο κακό, στο φως και στο σκοτάδι, στο έλλογο και στο άλογο, στην εξάρτηση και την αυτεξουσιότητα, στην ορθή κρίση και στον παραλογισμό. Κάποιον που περιπλανιέται στα έρημα ορεινά χωριά με τους ξεχασμένους γέροντες κατοίκους και στα περικλειστά αχανή θερμοκήπια-στρατόπεδα με τους οπλισμένους ανθρωποφύλακες και τους διαδοχικούς φράχτες, ζητώντας ένα κατάλυμα και ένα μεροκάματο. Εκεί στα πνιγνά κοιμισμένα καφενεύα, στα ακατοίκητα πεθαμένα σπίτια και στα εγκαταλειμμένα, ερειπωμένα σχολεία που φωλιάζει η πλύξη, η μοναξιά και η μίζερια κι εκεί στα χωράφια του εφόρου κάμπου που κρύβεται το άφθονο χρήμα, τα ναρκωτικά και τα όπλα, η παράνοια της σεξουαλικής βίας και η ανεξέλεγκτη δύναμη της εξουσίας. Στα δυστοπικά περιβάλλοντα αγροτικών κοινωνιών που μαραζώνουν και γερνάνε ή πλουτίζουν και εξαχρεώνονται, χρησιμοποιώντας την φτηνή εργατική δύναμη των περιδεδών μουσουλμάνων μεταναστών που απεχθάνονται και των Αλβανών που υποτιμούν και εκμεταλλεύονται.

Ένα μυθιστόρημα σκοτεινό και βίαιο σαν κόμικ, που εναλλάσσει την προσωπική και άθεση εξομολόγηση του ήρωα, τους αφηγητές-αυτίπτες μάρτυρες και τις διαφωτιστικές οπτικές γωνίες θέσεως των γεγονότων για να απεικονίσει καλειδοσκοπικά καρέ το καρέ, εικόνα την εικόνα το αιματοβαμμένο χρονικό ενός προαναγγελθέντος στυγερού εγκλήματος. Ένα βιβλίο που αφήνει το μελάνι να αναβλύσει από τις λέξεις βυθίζοντας τα πάντα στο αβυσσώδες μαύρο της νύχτας. Ενώ ο αναγνώστης, σ' αυτήν την αδιέξοδη, κλειστοφοβική και ερημική περιδιάβαση στους ακατογράφους ψυχισμούς των προσώπων και στις δυστοπίες του κάμπου, των ορεινών χωριών και της πόλης του Ηρακλείου, αφογκράζεται τον απελπισμένο γόο της γης για τα χαμένα όνειρά της και τις βουβές οιμωγές των ανθρώπων να συγχρονίζονται και να συνηχούν.

Και καθώς το χιόνι πέφτει απαλά πίσω από τα κάγκελα της φυλακής σκεπάζοντας το νησί, κατεβαίνει αθόρυβα η αυλαία του τέλους.